

עין משפט
נר מצוה

א וְיָמֵי חַיָּיִם מִיּוֹם הַזֶּה
הַלֵּל בְּרַחֲמֵי שְׁמֵי
טוֹשֵׁעַ אֵלֶּם כִּי תַּעֲבֹד
סָפִיק אֵל:
ב וְיָמֵי חַיָּיִם מִיּוֹם הַזֶּה
הַלֵּל בְּרַחֲמֵי שְׁמֵי אֵל:
ג וְיָמֵי חַיָּיִם מִיּוֹם הַזֶּה
הַלֵּל בְּרַחֲמֵי שְׁמֵי אֵל:
טוֹשֵׁעַ אֵלֶּם כִּי תַּעֲבֹד
סָפִיק בְּרַחֲמֵי:
ד וְיָמֵי חַיָּיִם מִיּוֹם הַזֶּה
טוֹשֵׁעַ אֵלֶּם כִּי תַּעֲבֹד
י:
ה וְיָמֵי חַיָּיִם מִיּוֹם הַזֶּה
יִפְּסֵל הַמַּלְחָמָה שֶׁנֶּתַּת
הֵלֶךְ דַּעֲוִי מִלֵּד יֵט הֵלֶךְ
נָתַתָּ עֲשֵׂי עֲשֵׂי וְלִחְלָמִי
עַם טוֹשֵׁעַ אֵלֶּם כִּי תַּעֲבֹד
סָפִיק זֶה וְסֵר תַּקְשֹׁתַי אֵלֶּם
יְהוָה:

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

לראשון ושני: לא יאבד אדם. פירוש אפילו התפלל ומשום מה
ערב ששחטין בו (ב) פסחים א"ר ערב פסח
אי גרסינן ערבי נחמא ואי גרסינן ערב ה"ק
(תוספות אחרים טערי פסחים נמצאים בפרק רב מרדכי)

עַרְב פִּסְחִים סָמוּךְ לַמַּנְהֵל. קודם לַמַּנְהֵל מַעֲט: לֹא יֵאָכֵל כִּי שִׂיבֵל מֵזֶה שֶׁל מֵזֶה לַמִּשְׁכּוֹן מֵשׁוּם הִדּוּר מֵזֶה: וְאִפְּלוּ עָנִי בְּיִשְׂרָאֵל לֹא יֵאָכֵל. בְּלִילֵי פִסְחִים עַד שִׁשִּׁים כֶּדֶךְ בְּנֵי חוּרִין (א) וְכֵן לַחֲמִיט בַּמַּטֵּה וְעַל הַשֵּׁחָל: אֶרֶב כּוֹסֵם. כֵּנֶן אֶרֶבָה לְזִמּוּי

ערב פסחים ⁽⁶⁾סמוך למנחה לא יאכל

אדם יעד שתחשך אפילו
עניי שבישראל לא יאכל עד שיסב ולא
יפחתו לו מארבע כוסות של יין ואפילו מן
התמחוי: גמ' מאי איראי ערבי פסחים אפי'
ערבי שבתות וימים טובים גמי דתניא לא
יאכל אדם בערבי שבתות וימים טובים מן
המנחה ולמעלה כדי שיכנס לשבת כשהוא
תאוה דברי רבי יהודה דברי יוסי אומר "אוכל
והולך עד שתחשך אמר רב הונא לא צריכא
אלא לה' יוסי דאמר אוכל והולך עד שתחשך
הני מילי בערבי שבתות וימים טובים אבל
בערב הפסח משום חיובא דמצה מודה רב
פפא אמר אפילו תימא רבי יהודה התם
בערבי שבתות וימים טובים מן המנחה
ולמעלה הוא דאסור סמוך למנחה שרי אבל
בערב הפסח אפילו סמוך למנחה גמי
אסור ובערב שבת סמוך למנחה שרי
והתניא לא יאכל אדם בערב שבת וימים
טובים מתשע שעות ולמעלה כדי שיכנס
לשבת כשהוא תאוה דברי רבי יהודה
דברי יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך
אמר ר' זוטרא ^ימאן לימא לן דמתרצתא היא
דילמא

מזין ראשון לשני דאריא אנדאם והלל דייק דמי לסעודה אחרת:
עד שתחשך. מקסי אמאי אינטרין עד שתחשך פשיטא ועוד
דבגמרא גבי שבתא וימים טובים לא קמי ליא ואומר רבי
מקורב"ל דגבי זמא דווקא ציען עד שתחשך דלית בחוספסא
הפסח ומלא ומרור מלוחן משחשך ועממא משום דכתיב (שמות י)
ואכלו את הבשר בלילה הזה ומלא ומרור איתקשו לפסח אבל סעודה
שבת וימים טובים מצי איכל להו מצוד יום דאחר צפרק פסח
השחר (ברכות דף ס:) מתפלל אדם שז שבת צפרק ואומר קידוש
היום מצוד יום ואומר מר' יוחאל עד פרי צמח מצי אריא
עברי פסחם כ' לא מצי לשני דקע עברי פסחם משום דבעי למימי
עד שתחשך דכבר אשמינן בנאיהו מקומן (זבחים ד' ט:) דקמי הפסח
אינו נאכל אלא בלילה והכא אנא אורחיה תיניה בקורו ורבינו יהודה
מירק אפילו אי ציען גבי שבתא וימים טובים עד שתחשך הכא
אינטרין למימי דלאא לאשמינן דלעיי' דשמיטא פסחם מצוד
יוס אלא נאכל מצוד יום שחר קדשים וכן ים בירושלמי גריס פירקין
תמי ערב שבת מן המנחה ולמעלה לא יטעום כלום עד שתחשך:
ואפילו עני שבשירא' לא יאכר עד שיכב. דסלקא דעתך
דהסבית עני לא חשיבא הסבית דאין לו עני עד להכב
ואינו זה דר מירוס ים מפרשס דלעגלי האי עד שתחשך ואפילו

[illegible]

פירוש רבינו שמואל תלמיד

עֲרֵבִי פִּסְמִים סְמוּךְ לַמִּנְחָה.
מִנְחָה כְּטֹהֶה. קוֹדֶשׁ לַמִּנְחָה
מִמַּעַט חָזִי שְׁהָ תַחֲלֹת שְׁהָ עֲשִׁירִית
דִּמְקֵן (לְעֵל דָּף נח.) תִּמְדֵּן נִשְׁחֵת
בְּשִׁמְנֵה וּמַחֲלָה וּקְרֵב בְּחִשְׁבֵּה וּמַחֲלָה
וּמַמְלָאֹת מִנְחָה כְּטֹהֶה נָט' וּמַחֲלָה וּסְמוּךְ
יֵלֶה הִיטוּ חָזִי שְׁהָ קוֹדֶשׁ בְּסוּף שְׁהָ
תַּשְׁעִיטִי וּתַחֲלֹת שְׁהָ עֲשִׁירִית: לֹא
יֵאֻכַּל אֶדֶם כּו'. כְּדִי שִׁיכַל מִדֵּי שֶׁל
מִנְחָה לִתְחַלּוֹן מִשּׁוּם הִדּוּר מִנְחָה:

לחירות: ולא יפחשו לו. גבאי נדקה

[illegible]

עני שביראָל פֿירט אפֿי עני שאַל אַלס כּוּמא ימיס לאַ יאָכל עד שחשך: **ל** יאָחרוּ לוֹ. פֿיר רשכֿ״ס גבֿלי דקדק וגרס (ו) לאַ יאָפּחוּ וכן גרסא דמלך קמ״ל לאַ יאָפּחוּ וְי יחד וליכא למיכר דיפּחוּ אד״ כּוּסות קאָל פֿיר רשכֿ״ס וכן הוּא ליה למימני ארבע כּוּסות בלֵא מ״ס וְהא דקאמר מן הממחוי לא ימנע ממקבל כדי לקיים ארבע כּוּסות. וארבע כּוּסות פֿירר רשכֿ״ס כּנגד ארבעה לשוני גאולה וכן פֿי דירושלמי: **לז** יאָחרוּ לוֹ שׂאִיבֵיב כּוּסות. ממוקל הַשּׁוּם ממשע קאָל שׂאִיבֵיב וּלְגַבִּי בִּיתוֹ יֵאָס לְגַמְלוּ וּמֵילָא אִילָא אִתּוּ כּוּלָּם שְׂבָלוּ וּסְבָרָה הוּא דמאי שׂאִי ארבע כּוּסות מקדוּשׁ דכל השנה שׂאִיד אִתּוּ אִתּוּ כּוּלָּם וּמֵיחוּ גַם כּדוּשׁ שׂאִיד הִיָּה לְכָל אֶחָד כּוּס דממשע נִקְמָן וְדָף ק״ה. גַּבִּי חוּיָה לְהוּיָא כּסֵּה דמִינֵי וּשְׂמִי אֶלֶס כּפֶרֶק כָּל מַעֲבִינִי (שׁוּרִינִי דף מ״ה) גַּבִּי וְזֶן מַשְׁמַע קֶלֶם שׂאִיד הִיָּה לְכָל אֶחָד כּוּס וְיַד דְּעֵמֶר גַּבְמֵרָא (לקמן דף קה) הִשְׁקָה מֵהֵן לְגַבִּי בִּיתוֹ אִי וְהוּא דִּשְׁמַר רֹוֹבֵא דכֶּסֶף אִשְׁמַע דִּילָּא שׂאִיבֵיב דְּעֵמֶר בִּיתוֹ רֹוֹבֵא דכֶּסֶף דְּלֹאֵר דממשע לִקְחָתָהּ אִתּוּ דְּרִינְתָּהּ לְהַשְׁקוֹת מֵיחוּ יֵאָס לְחֹתֹם בִּשְׁעֵי אֶחָד כּוּס דְּכִסְּתִי מֵיחוּ בִּיתוֹ קֻטְמִי מִינֵי גַבִּי הַיְּעִי וְשׂאִיבֵיב לְחַמְיָן ״וְאִין אִשְׁמוּ כָּלָל וּמֵיחוּ גַבְמֵרָא מַשְׁמַע שְׁרִיךְ כָּל אֶחָד אַרְבַּע כּוּסות דקמ״י (שס) הַכּל חִיבִין בְּאַרְבַּע כּוּסות אֶחָד נָשִׁים וְאֶחָד מִיטְרוּתִים אֶחָד רַבִּי יְהוֹדָה מַה שְׂעֵלָה מִיטְרוּתִים בִּין מַשְׁמַע דְּלֹאֵר קֶמֶח אֶחָד כּוּס אֶף מִיטְרוּתִים וְיֵאָס לְחֹתֹם דְּחִיבִין לְשׁוּעָה בִּכְרַת אַרְבַּע כּוּסות קאָמר מִיטְרוּתִים אַרְבַּע כּוּסות לְכָל אֶחָד וְהַמְחַמֵּר לִירִיךְ לִיחָר שְׂלֵא אִילָּא כּוּסֵס פְּגוּם דְּלֹאֵר גַּבְמֵרָא (לקמן דף קה) שְׂעֵלָה פְּגוּם: **לח** אִיִּיאִי עֵרֵב פִּסְחֵיהּ. כּוּסֵס דְּלֹאֵר אִתּוּ אִלָּא מַשְׁנֵי דְּלֹאֵר בֶּסֶס קאָל דממשע בִּפְרֶק כָּל שְׂעֵלָה (וּלְפִי ד' ה.) גַּבִּי פֶת עֵבֶה וְיֵאָס לֹאֵר מַשּׁוֹס דכֶּסֶף קאָל אִין לוֹ לְהַיִּיט עֵרֵב שְׂכֹתֹת דְּחִדְרֵי כָּל שְׂעֵלָה אִי מַשְׁנֵי הַכָּא דְּלֹאֵר לְמִיטְעִי וְלִמְחַמֵּר דְּרוּקָא נִקְטָה עֵרֵב פֶּסַח מַשּׁוֹס חִיּוּבָה דְּלֹאֵר לֵא הוּא לִיה לְמִיטְעִי עֵרֵב פֶּסַח וְכֵן בְּרִישׁ מַקּוֹס שְׂכֹתֹת (וּלְפִי ד' ה.) אִיכָּא לְמִיטְעִי דְּרוּקָא עֵרֵב פֶּסַח אֶסְקֹר לְעוֹשֹׁת מַלְאָכָה מַשּׁוֹס קֶרְנִין: **לז** הַבְּנָחָה וְהַבְּנָחָה. הַשְׁתָּא סִלְקָא דְּעַמָּא דְּלֹאֵר דְּרוּקָא הוּא הַדִּין סְמִינָה: **לח** דְּלֹאֵר

(א) וע"י תוספות לקמן קו.
(ב) ד"ה סמוך, (ג) [שבת
קכ"א], (ד) [שמות ו',
ד] צ"ל בליל, (ה) [שמות ו',
ז] פ"ב ה"ט, (ו) וע"י תוס'
לפיל לו, ד"ה תנא.

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה ואסילו עמי
יטור כי מורין במטות העל
לחירות וזכר לחירות
ההשאלה (ז) טובים ד"ה ערב
יטור ד"ה ערב ששחטין בו
ההרבא פסחים: (א) ד"ה
שחטין וט"י מלאכתו שחט
שחטתה כנ"ל ויתבאר אצל
נמוקס: (ד) ד"ה לא יפחתו
ערבים וי"ט וזכר. ע"כ
י"ט פסחים ד"ה א"כ שחט
עמנו שלא יאכל עד שחטש
ועד שיזכר והפסוק ואל
אנכתי אדקם לא גרסין ולא
אנכתי אדקם לא כנ"ל ע"י:

גליון הש"ס

תוֹס' ד"ה לא יפחתו וכו'
ואין אשתו בכלל. פין
ברכות דף קד"ה והמשל:

רבינו חננאל

עירב פסחים סמוך למנוח
לא יאכל ארס עד שתחשך
אמרנו מאי אריא
עירב פסחים אפילו ערב
שבתות וערבי ימים טובים.
הנניא לא יאכל ארס
בערב שבתות ובערבי
ימים טובים מן המנוח
ולמעלה תאב דברי רבי
היהודה. רבי יוסי אומר
אוכל והולך עד שתחשך.
ועוד תניא לא יאכל ארס
מתעטש שעות ולמעלה
בערב שבתות ובערבי
ימים טובים דברי רבי
היהודה. רבי יוסי אומר
אוכל והולך עד שתחשך.